

POSTANOWIENIE

Dnia 9 kwietnia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Zbigniew Hajn (przewodniczący)
SSN Zbigniew Myszka (sprawozdawca)
SSN Jolanta Strusińska-Żukowska

w sprawie z powództwa P. B.
przeciwko H. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością w K.
o odszkodowanie,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń
Społecznych i Spraw Publicznych w dniu 9 kwietnia 2015 r.,
zażalenia powoda na postanowienie Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Ł.
z dnia 23 października 2014 r.,

oddala zażalenie.

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy – VII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych postanowieniem z dnia 23 października 2014 r., po rozpoznaniu na rozprawie sprawy z powództwa P. B. przeciwko H. Spółce z ograniczoną odpowiedzialnością o odszkodowanie w przedmiocie: skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 10 lipca 2014 r. ustalił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 7.007 zł (pkt I postanowienia) i odrzucił skargę kasacyjną (pkt II postanowienia).

W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy wskazał, że skarga okazała się niedopuszczalna, ponieważ sprawdzona na podstawie art. 25 k.p.c.

wartość przedmiotu zaskarżenia jest równa spornemu odszkodowaniu w kwocie 7.006,42 zł, a zatem jest niższa niż dziesięć tysięcy zł (art. 398² § 1 k.p.c.). Zaskarżonym skargą kasacyjną powoda wyrokiem z dnia 10 lipca 2014 r. Sąd drugiej instancji zmienił wyrok Sądu Rejonowego z dnia 3 marca 2014 r., który oddalił powództwo o przywrócenie do pracy i zasądził na rzecz powoda odszkodowanie za niezgodne z prawem wypowiedzenie umowy o pracę w kwocie 7.006,42 zł. W skardze kasacyjnej powód określił wartość przedmiotu zaskarżenia na kwotę 49.200 zł, ale domagał się uchylenia zaskarżonego wyroku i orzeczenia co do istoty sprawy przez Sąd Najwyższy przez zasądzenie kwoty 7.006,42 zł tytułem odszkodowania. W tej sytuacji Sąd Okręgowy dokonał weryfikacji wartości przedmiotu zaskarżenia mając na uwadze ten rodzaj roszczenia objętego skargą i ustalił, że powód odwołał się od wypowiedzenia umowy o pracę domagał się przywrócenia do pracy albo odszkodowania (czyli zgłosił oba roszczenia z art. 45 § 1 k.p.), ale Sąd Rejonowy oddalił żądanie przywrócenia do pracy, zasądzając na rzecz powoda odszkodowanie w wysokości 7.006,42 zł. Przedmiotem postępowania przed Sądem drugiej instancji, wywołanego apelacją wyłącznie strony pozwanej, stało się wyłącznie zasądzone roszczenie odszkodowawcze w kwocie, która nie była kwestionowana przez żadną ze stron. W apelacji pozwanego wskazano wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 7.007 zł. Wyrok oddalający powództwo o przywrócenie do pracy stał się prawomocny, ponieważ powód nie zakwestionował tego wyroku. Apelacja pozwanego została uwzględniona i doprowadziła do zmiany wyroku Sądu Rejonowego oraz oddalenia powództwa również w zakresie odszkodowania. W ocenie Sądu Okręgowego, w sprawie o zasądzenie odszkodowania z tytułu bezprawnego wypowiedzenia umowy o pracę wartość przedmiotu sporu (zaskarżenia) stanowi podana kwota pieniężna (art. 19 § 1 k.p.c.), a nie suma wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku (art. 23¹ k.p.c.). Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy w postanowieniu z dnia 8 października 2010 r., II PZ 28/10 (LEX nr 784926). W konsekwencji Okręgowy odrzucił wniesioną skargę kasacyjną na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c.

W zażaleniu pełnomocnik powoda domagał się uchylenia zaskarżonego postanowienia w całości, zarzucając naruszenie przepisów prawa procesowego: art. 19 k.p.c., art. 23¹ k.p.c., art. 25 k.p.c. i art. 26 k.p.c. przez niewłaściwe

zastosowanie wynikające z nieprawidłowego przyjęcia, że: 1/ postępowanie zainicjowane odwołaniem miało charakter sprawy o zasądzenie odszkodowanie z tytułu bezprawnego wypowiedzenia umowy o pracę, do którego nie mają zastosowania zasady określone w art. 23¹ k.p.c., 2/ Sąd Okręgowy - wbrew dyspozycji art. 26 k.p.c. - był uprawniony do przyjęcia innej wartości przedmiotu sporu (zaskarżenia) niż wskazana w pozwie, pomimo jej niekwestionowania jej w trybie art. 25 § 1 i 2 k.p.c., gdy pomimo określonej treści rozstrzygnięcia Sądu pierwszej instancji nie zmienił się charakter sprawy.

Wnoszący zażalenie wskazał, że twierdzenie art. 25 k.p.c. reguluje jedynie sprawdzenie wartości sporu, a nie wartości zaskarżenia, tym bardziej że według art. 26 k.p.c., po ustaleniu wartości przedmiotu sporu nie podlega ona ponownemu badaniu w dalszym toku postępowania. Powołując się na wyrok Sądu Najwyższego z dnia 31 sierpnia 2012 r., II CSK 764/11, że uprawnienie (obowiązek) sądu pierwszej instancji do sprawdzenia wartości przedmiotu sporu sądu wygasa z chwilą doręczenia pozwu pozwanemu (art. 25 § 2 k.p.c.), wnoszący zażalenie twierdził, że wskazanej w pozwie do Sądu pierwszej instancji wartości przedmiotu sporu na etapie skargi kasacyjnej nie można zawyżyć ani zaniżyć. Ponadto w rozpoznawanej sprawie Sąd drugiej instancji oddalił „nigdy nie zmodyfikowane powództwo, które zawierało żądanie alternatywne przywrócenia do pracy albo zasądzenia odszkodowania”. W konsekwencji postępowanie wszczęte wniesionym odwołaniem roszczenie o przywrócenie do pracy nie było tylko sprawą o zasądzenie odszkodowania, tym samym jedynie prawidłowe było wskazanie w pozwie wartości przedmiotu sporu w postaci sumy wynagrodzenia za pracę za okres jednego roku. Wyrok Sądu pierwszej instancji wydany był na podstawie przepisie pozwalającego orzec o jednym z alternatywnie zgłoszonych przez powoda roszczeń - nie zmienił charakteru sprawy, która nie była sprawą o zasądzenie odszkodowania. To, że pozwana jakoby błędnie określiła wartość przedmiotu zaskarżenia w apelacji jest w sprawie bez znaczenia, gdyż taka błędna praktyka pozwanej nie może naruszać ustawowo zagwarantowanych uprawnień powoda, a doręczony powodowi odpis apelacji nie zawierał określenia wartości przedmiotu zaskarżenia, dlatego kontrowersyjna była konstatacja Sądu Okręgowego, że „w apelacji zresztą, jako wartość przedmiotu zaskarżenia

wskazano kwotę 7.007,00 złotych". Wnoszący zażalenie nie miał żadnego wpływu na taki sposób określenia wartości przedmiotu apelacyjnego zaskarżenia, gdyż nie doręczono mu żadnego z pism pozwanej, które zawierałoby sanację tego braku apelacji. Ponadto przy alternatywnym żądaniu zasądzenia odszkodowania w wysokości 12.300 zł, gdy wartość przedmiotu sporu została określona w kwocie 49.200 zł, to pozwana skarżąc wyrok Sądu Rejonowego zasądzający na rzecz powoda kwotę 7.007 zł, mogłaby ewentualnie wskazać wartość przedmiotu zaskarżenia w kwocie 28.028 zł, która czyniłaby wniesioną skargę dopuszczalną.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie nie zawierało usprawiedliwionych podstaw, przeto nie zasługiwało na uwzględnienie. Sąd drugiej instancji był uprawniony na podstawie art. 25 § 1 w związku art. 391 § 1 zdanie pierwsze k.p.c. do weryfikacji określonej w skardze kasacyjnej powoda wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia w kwocie 49.200 zł także dlatego, że skarżący we wnioskach kasacyjnych domagał się zreformowania zaskarżonego wyroku przez zasądzenie odszkodowania w kwocie 7.006,42 zł, którego został „pozbawiony” wyrokiem Sądu drugiej instancji oddalającym jego powództwo także w zakresie zasądzonych wyrokiem Sądu pierwszej instancji odszkodowania. Uzasadnieniem odrzucenia przedmiotowo niedopuszczalnej skargi kasacyjnej powoda, po dokonaniu legalnego sprawdzenia wartości przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia, była nie tylko jego zbyt niska wartość niesięgająca progowej kwoty 10.000 zł (art. 398² § 1 k.p.c.), ale przede wszystkim niepodważona w zażaleniu ocena prawna Sądu drugiej instancji, że wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo przywrócenie do pracy uzyskał walor prawomocności, „bowiem powód nie zakwestionował tego rozstrzygnięcia”. Wyrok Sądu drugiej instancji zaskarżył wyłącznie pozwany pracodawca, a tylko w sprawach, w których sąd drugiej instancji - w miejsce przywrócenia do pracy, którego domagał się pracownik, zasądziłby odszkodowanie, a pracownik nadal żądałby przywrócenia do pracy, wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia podlegałaby obliczeniu na podstawie art. 23¹ k.p.c. (por.

postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 stycznia 2008 r., I BP 47/07, LEX nr 621772).

Wprawdzie pierwotnie apelacja pozwanego została skierowana przeciwko orzeczeniu pierwszoinstancyjnemu „w całości”, ale po wezwaniach Sądu drugiej instancji apelującego do wskazania wartości oraz zakresu apelacyjnego zaskarżenia okazało się, że pracodawca zaskarżył wyrok Sądu pierwszej instancji w jego pkt. 1, 3, 4 i 5, a Sąd Okręgowy uznał, że apelujący nie objął apelacyjnym zaskarżeniem pkt. 2, którym Sąd ten oddalił powództwo „w dalszym zakresie”, tj. powództwo o przywrócenie do pracy oraz o odszkodowanie ponad zasadzoną w pkt. 2 kwotę 7.000,42 zł. W postępowaniu apelacyjnym powód ani jego pełnomocnik nie kwestionowali takiego uznania, a zawarte w zażaleniu zarzuty były niewystarczające lub nieadekwatne do zweryfikowania ujawnionego trybu postępowania. Wprawdzie powód istotnie nie otrzymał pisma, w którym apelujący pracodawca określił wartość przedmiotu zaskarżenia na 7.007,00 zł (co naruszało art. 132 § 1 k.p.c.), ale otrzymał od pełnomocnika apelującego pismo z 2 czerwca 2014 r. wskazujące, że „apelacja nie jest skierowana do pkt. 2 zaskarżonego wyroku i obejmuje zaskarżeniem rozstrzygnięcia zawarte w pkt 1, 3, 4 i 5 tego wyroku”. Równocześnie pełnomocnik powoda brał udział w postępowaniu apelacyjnym, w którym nie zgłosił zastrzeżeń na potencjalne uchybienia przepisom postępowania (art. 162 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.), pozbawiając się dopuszczalności podnoszenia takich potencjalnych zarzutów w niedopuszczalnym postępowaniu kasacyjnym ze względu na zbyt niską wartość kasacyjnego zaskarżenia w stosunku do progowej wartości dopuszczalności kasacyjnego zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.).

W ujawnionych okolicznościach sprawy, w których uprawomocnił się wyrok Sądu pierwszej instancji oddalający powództwo o przywrócenie do pracy oraz wyższe niż zasądzone odszkodowanie, kasacyjne zaskarżenie przez powoda wyroku Sądu Okręgowego w całości oznaczało tyle, że powód mógł kontestować to orzeczenie tylko w zakresie oddalenia powództwa o odszkodowanie w zasądzonej przez Sąd pierwszej instancji w kwocie, która nie sięgała progowej wartości dopuszczalnej skargi kasacyjnej (10.000 zł), a także co do orzeczenia o kosztach postępowania, których w skardze kasacyjnej nie podważał. W przypadku

uprawomocnienia się wyroku Sądu pierwszej instancji oddalającego powództwo o przywrócenie do pracy oraz zreformowania tego wyroku przez Sąd drugiej instancji, który oddalił także powództwo o odszkodowanie, zasądzone przez Sąd Rejonowy w kwocie niższej niż wartość przedmiotu sporu oraz niższej od progowej wartości dopuszczalności kasacyjnego zaskarżenia (art. 398² § 1 k.p.c.), przedmiotowo niedopuszczalna skarga kasacyjna została prawidłowo odrzucona na podstawie art. 398⁶ § 2 k.p.c. W opisanym stanie procesowym o dopuszczalności kasacyjnego zaskarżenia nie mogła przesądzać zatem wartość przedmiotu sporu, ale wyznaczała ją wartość apelacyjnego zaskarżenia oraz zakres reformatoryjnego wyroku, który w uwzględnieniu apelacji pozwanego oddalił także powództwo o odszkodowanie, zasądzone przez Sąd pierwszej instancji w kwocie niższej od progowej wartości dopuszczalnego kasacyjnego zaskarżenia. W sprawie, w której Sąd drugiej instancji oddalił powództwo o odszkodowanie oraz nie wyrokował w przedmiocie wcześniej prawomocnie oddalonego powództwa o przywrócenie do pracy, wartość przedmiotu kasacyjnego zaskarżenia stanowiła zatem kwota oddalonego powództwa o odszkodowanie, która była niższa niż 10.000 zł (por. postanowienia Sądu Najwyższego z: 6 grudnia 2001 r., OSNP 2002 nr 15, poz. 350; dnia 30 stycznia 2003 r., I PK 263/02, OSNP- wkł. 2003 nr 15, poz. 11 lub 8 października 2010 r., II PZ 28/10, LEX nr 784926).

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy postanowił jak w sentencji w zgodzie z art. 394¹ § 3 w związku z art. 398¹⁴ k.p.c.